Hallintoneuvosto 30.3.2017

SOK:N HALLINTONEUVOSTON TYÖJÄRJESTYS

SOK:n sääntöjen 12 §:n mukaisesti hallintoneuvosto on 30.3.2017 hyväksynyt itselleen tämän työjärjestyksen.

1. Hallintoneuvoston kokoonpano (sääntöjen 11 §)

Hallintoneuvostoon kuuluu 14 - 27 jäsentä, joista 12 - 25 jäsentä valitsee osuuskunnan kokous. Viimeksi mainittujen jäsenten tulee olla Suomen kansalaisia ja osuuskaupan jäseniä. Lisäksi osuuskunnan henkilöstö voi keskuudestaan nimetä hallintoneuvostoon kaksi jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annetun lain 4 §:n mukaisesti.

2. Hallintoneuvoston jäsenten toimikausi (sääntöjen 11 §)

Hallintoneuvoston jäsenten toimikausi on kolme (3) vuotta. Toimikausi alkaa valitsemiskokouksen päätyttyä ja päättyy valintaa seuraavan kolmannen varsinaisen osuuskunnan kokouksen päättyessä.

Osuuskunnan kokouksen valitsemista jäsenistä vuosittain on erovuorossa noin yksi kolmasosa.

Jos hallintoneuvoston jäsen eroaa kesken toimikauden, osuuskunnan kokouksen tulee valita uusi jäsen eronneen tilalle jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Jos hallintoneuvosto jäljellä olevine jäsenineen on päätösvaltainen, valinta voidaan siirtää siihen seuraavaan osuuskunnan kokoukseen, joka valitsee hallintoneuvoston jäsenet.

3. Hallintoneuvoston puheenjohtajat ja sihteeri (sääntöjen 12 §)

Hallintoneuvosto valitsee ensimmäisessä varsinaisen osuuskunnan kokouksen jälkeen pidettävässä kokouksessaan vuodeksi kerrallaan keskuudestaan puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan (yhdessä puheenjohtajisto), jotka puheenjohtajan estyneenä ollessa tässä järjestyksessä hoitavat tämän tehtäviä.

Hallintoneuvoston puheenjohtajisto avustaa hallintoneuvostoa ja sen tehtävät määritellään puheenjohtajiston työjärjestyksessä.

Hallintoneuvoston puheenjohtajan on esteen sattuessa ilmoitettava siitä hallituksen puheenjohtajalle ja hallintoneuvoston ensimmäiselle varapuheenjohtajalle, jolle puheenjohtajan tehtävät siirtyvät sen ajaksi, kunnes este on poistunut. Edellä mainittua periaatetta sovelletaan, jos este sattuu samanaikaisesti myös hallintoneuvoston ensimmäiselle varapuheenjohtajalle.

Hallintoneuvoston puheenjohtajuutta toimikauden alussa ennen järjestäytymiskokousta käsitellään alla kohdassa 6.

Hallintoneuvoston puheenjohtajan tehtäviä on käsitelty alla kohdassa 5.

Hallintoneuvosto valitsee itselleen sihteerin vuodeksi kerrallaan ensimmäisessä varsinaisen osuuskunnan kokouksen jälkeen pidettävässä hallintoneuvoston kokouksessa.

4. Hallintoneuvoston tehtävät (sääntöjen 13 §)

Hallintoneuvoston yleisenä tehtävänä on valvoa hallituksen ja pääjohtajan vastuulla olevaa SOK:n ja SOK-yhtymän hallintoa. Osuuskunnan operatiivinen toiminta ja sen johtaminen ovat hallituksen ja pääjohtajan vastuulla. Valvonta on sekä laillisuus- että tarkoituksenmukaisuusvalvontaa ja lisäksi jälkikäteisvalvontaa. Valvonta tapahtuu hallituksen, pääjohtajan ja tilintarkastajan esittämien tietojen perusteella sekä hallintoneuvoston puheenjohtajien läsnäolon ja puheoikeuden kautta hallituksen kokouksissa.

Sääntöjen mukaan hallintoneuvosto:

A) vahvistaa:

1. S-ryhmän yleiset taloudelliset tavoitetasot ja arviointiperus-teet,
2. osuuskauppojen ja SOK-yhtymän toiminnan perusteet ja niiden yhteistoiminnan keskeiset periaatteet, ja
3. S-ryhmän strategian, SOK-yhtymän strategian sekä S-ryhmän ja SOK-yhtymän keskeiset tavoitteet,

B) määrittelee:

4. SOK-yhtymän toimialarakenteen sääntöjen 2 §:n puitteissa ja eri toimialojen painotukset,

C) valvoo:

5. vahvistamiensa S-ryhmää koskevien tavoitteiden, strategioiden ja suunnitelmien toteutumista.

Hallintoneuvosto päättää osuuskunnan toiminnan huomattavasta laajentamisesta tai supistamisesta taikka organisaation olennaisesta muuttamisesta. Jos merkittävällä kiinteistö-, osake- tai liiketoimintakaupalla tai muulla merkittävällä investoinnilla tai realisoinnilla, josta hallitus päättää sääntöjen 16 §:n mukaisesti, on tällainen vaikutus, asia saatetaan hallintoneuvoston päätettäväksi.

Hallitus informoi hallintoneuvostoa muun muassa sellaisista merkittävistä kiinteistö-, osake- ja liiketoimintakaupoista sekä muista merkittävistä investoinneista ja realisoinneista, joilla voi olla vaikutusta hallintoneuvoston yllä mainittujen tehtävien hoitamiseen tai jotka voivat merkittävyytensä johdosta kuulua hallintoneuvoston päätettäviksi.

Hallintoneuvosto voi antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Keskeisenä tehtävänään hallintoneuvosto valitsee pääjohtajan, päättää hänen palkkauksensa perusteet sekä päättää pääjohtajan erottamisesta. Hallintoneuvosto valitsee myös pääjohtajan sijaisen.

Hallintoneuvosto valitsee muut hallituksen jäsenet ja heistä yhden hallituksen varapuheenjohtajaksi, jos pääjohtajan sijainen ei ole hallituksen jäsen sekä määrää hallituksen jäsenten palkkiot.

Hallintoneuvosto antaa lausunnon tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä osuuskunnan varsinaiselle kokoukselle.

Hallintoneuvosto asettaa sääntöjen mukaan tarpeelliseksi katsomansa valiokunnat ja määrää niiden tehtävät sekä nimeää niiden jäsenet. Valiokuntien jäsenet valitaan vuosittain ensimmäisessä varsinaisen osuuskunnan kokouksen jälkeen pidettävässä hallintoneuvoston kokouksessa. Kunkin valiokunnan puheenjohtaja ja jäsenet valitaan ottaen huomioon valiokunnan työjärjestyksessä kokoonpanosta mainitut seikat. Valiokunnan jäsenillä tulee olla valiokunnan tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja kokemus. Hallintoneuvosto on asettanut seuraavat valiokunnat: nimitysvaliokunta, palkitsemisvaliokunta, osuustoimintavaliokunta ja tarkastusvaliokunta. Valiokuntien työjärjestyksissä, jotka hallintoneuvosto vahvistaa, esitetään kunkin valiokunnan tarkoitus, kokoonpano, toimintaperiaatteet ja tehtävät sekä valiokuntien jäsenten pätevyysvaatimukset.

Hallintoneuvosto antaa tarvittaessa yleisiä ohjeita hallintoneuvoston jäsenten valinnan valmistelusta.

Hallintoneuvoston muita tehtäviä on käsitelty SOK:n sääntöjen 13 §:ssä.

5. Hallintoneuvoston puheenjohtajan tehtävät (sääntöjen 14 §)

Osuuskuntalaissa määriteltyjen tehtävien lisäksi, hallintoneuvoston puheenjohtajan tehtävänä on SOK:n sääntöjen 14 §:n mukaan:

1. valmistella yhdessä varapuheenjohtajien kanssa, sääntöjen 13 §:n 1. kappaleen ja 2. kappaleen 1 - 2 ja 5 - 9 kohdissa mainitut hallintoneuvoston tehtäviin kuuluvat asiat,

   - hallintoneuvoston valvontatehtäviin liittyvät asiat

- tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen liittyvät asiat
- osuuskunnan kokoukseen liittyvät asiat
- ohjeet hallitukselle,

joiden valmistelua hallintoneuvosto ei ole määrännyt sen valiokuntien tehtäväksi,

2. päättää yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajien kanssa pääjohtajan palkka-eduista hallintoneuvoston päättämien palkkausperusteiden mukaisesti sekä pääjohtajan esityksestä osuuskunnan palveluksessa olevien hallituksen jäsenten palkkioista hallintoneuvoston päättämien palkkausperusteiden mukaisesti,

3. valvoa hallituksen esitysten perusteella, hallintoneuvostossa käsiteltävien asioiden valmistelua, ja

4. olla harkintansa mukaan tarvittaessa läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää siellä puhevaltaa.

6. Hallintoneuvoston kokoukset (sääntöjen 12 §)

SOK:n sääntöjen mukaan hallintoneuvosto kokoontuu puheenjohtajan kutsusta niin usein kuin asiat sitä vaativat tai hallitus sitä esittää.

Hallintoneuvosto pitää toimikautenaan lähtökohtaisesti seuraavat tässä kohdassa 6. tarkoitettua neljä kokousta, joista ensimmäinen on järjestäytymiskokous.

Hallintoneuvoston talvi- ja kevätkokous voidaan yhdistää pidettäväksi samalla kertaa.

<u>Hallintoneuvoston järjestäytymiskokous</u>

Hallintoneuvoston järjestäytymiskokouksen puheenjohtajan tehtäviä hoitaa puheenjohtajan valintaan saakka entisen hallintoneuvoston puheenjohtaja, ensimmäinen varapuheenjohtaja tai toinen varapuheenjohtaja. Mikäli kukaan heistä ei ole uuden hallintoneuvoston jäsen, puheenjohtajan tehtäviä hoitaa virkaiältään tai jos hallintoneuvostossa on useampi jäsen, joilla on yhtä pitkä virkaikä, iältään vanhin uuden hallintoneuvoston jäsen.

Hallintoneuvoston järjestäytymiskokous pidetään mahdollisimman pian varsinaisen osuuskunnan kokouksen jälkeen ja siinä käsitellään mm. seuraavat asiat:

- hallintoneuvoston puheenjohtajan valinta
- hallintoneuvoston ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan valinta
- hallintoneuvoston sihteerin valinta
- valiokuntien jäsenten valinta

Sääntöjen mukaan päätökseksi tulee se ehdotus, jota enemmistö on kannattanut, tai jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni. Äänten mennessä tasan puheenjohtajan vaalissa, ratkaistaan vaali arvalla.

Ellei kukaan ehdotetuista tule ensimmäisessä äänestyksessä valituksi, toimitetaan niistä, joita äänestyksessä on kannatettu, uusi äänestys. Ellei siinäkään kukaan tule valituksi edelliseen kappaleen mukaisesti, toimitetaan kahdesta eniten ääniä saaneesta uusi äänestys. Jos muun kuin puheenjohtajan vaalissa kahta ei voida valita tasatilanteessa äänten määrällä, määrätään näistä viimeiseen äänestykseen osallistuvat arvalla.

Hallintoneuvoston syyskokous

Hallintoneuvoston syyskokous pidetään syksyllä ja siinä käsitellään tarpeen mukaan hallituksen esittämät asiat ja/tai puheenjohtajiston tarpeelliseksi katsomat asiat, joita voivat olla mm. S-ryhmän strategia, vuosisuunnittelun puitteet ja toiminnan painotukset.

Hallintoneuvoston talvikokous

Hallintoneuvoston talvikokous pidetään lähtökohtaisesti helmikuussa ja siinä käsitellään ainakin seuraavat asiat:

- selostus SOK:n, SOK-yhtymän ja osuuskauppojen edellisen vuoden tuloksista
- tilinpäätös, konsernitilinpäätös sekä taseen osoittaman ylijäämän käyttö
- selostus kuluvaa vuotta koskevista SOK-yhtymän ja osuuskauppojen budjeteista
- osuuskunnan varsinaisen kokouksen ajan ja paikan määrääminen.

Hallintoneuvoston kevätkokous

Hallintoneuvoston kevätkokous pidetään lähtökohtaisesti maaliskuussa (vähintään kaksi viikkoa ennen osuuskunnan kokousta) ja siinä käsitellään ainakin seuraavat asiat:

- tilintarkastuskertomus
- lausunnon antaminen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä osuuskunnan varsinaiselle kokoukselle
- osuuskunnan varsinaisen kokouksen koollekutsuminen ja esityslistan hyväksyminen.

Lisäksi tarvittaessa hallintoneuvoston kokouksissa esitetään selostus SOK:n, SOK-yhtymän ja osuuskauppojen toiminnasta ja käsitellään muut esityslistassa mainitut SOK:n sääntöjen 13 §:n mukaan hallintoneuvostolle kuuluvat asiat.

7. Hallintoneuvoston kokouksen koollekutsuminen (sääntöjen 12 §)

Hallintoneuvosto kokoontuu sääntöjen mukaan puheenjohtajansa kutsusta.

Kokouskutsu on toimitettava kirjallisesti tai sähköisesti jokaiselle hallintoneuvoston jäsenelle vähintään seitsemän kalenteripäivää ennen kokousta. Erittäin kiireellisten asioiden vaatiessa voidaan kutsu toimittaa myöhemminkin, kuitenkin vähintään kolme kalenteripäivää ennen kokousta.

Hallintoneuvoston kokouskutsu toimitetaan tarpeen mukaan, ottaen huomioon alla kohdassa 8. todetun, myös tilintarkastajille, jotka voivat osallistua hallintoneuvoston kokouksiin, sekä hallituksen jäsenille, joilla on oikeus osallistua hallintoneuvoston kokouksiin.

8. Hallintoneuvoston kokouksiin osallistuminen (sääntöjen 12 §, 17 §)

Hallintoneuvoston jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on ilmoitettava siitä puheenjohtajalle tai sihteerille ennen kokousta.

Sääntöjen 12 §:n mukaan hallituksen jäsenillä on hallintoneuvoston kokouksissa oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa.

Pääjohtajan sijaisella, joka ei ole hallituksen jäsen, on sääntöjen 17 §:n mukaan oikeus pääjohtajan tehtäviä hoitaessaan olla läsnä hallituksen ja hallintoneuvoston kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa.

Lisäksi tilintarkastajilla on tilintarkastuslain mukaan oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa kokouksessa, jossa käsitellään tilintarkastajien tehtäviin liittyviä asioita. Tilintarkastajien on myös oltava kokouksessa läsnä, mikäli käsiteltävät asiat ovat sellaisia, että heidän läsnäolonsa on tarpeen.

Hallintoneuvosto voi päättää, että muukin kuin hallintoneuvoston jäsen saa olla läsnä kokouksessa. Siten esim. määrätyn asian käsittelyä varten kokoukseen voidaan kutsua muun muassa SOK:n toimihenkilöitä tai ulkopuolisia asiantuntijoita.

9. Päätösvaltaisuus (sääntöjen 12 §)

Hallintoneuvosto on päätösvaltainen, kun kokouksessa on paikalla puheenjohtaja tai toinen varapuheenjohtajista ja heidät mukaan lukien yhteensä yli puolet jäsenistä. Määrää laskettaessa esteellisten jäsenten ei katsota olevan paikalla.

Päätöstä ei saa tehdä, ellei kaikille hallintoneuvoston jäsenille ole mahdollisuuksien mukaan varattu tilaisuutta osallistua asian käsittelyyn.

10. Kokouksen esityslista (sääntöjen 14 §, 16 §)

Hallintoneuvoston kokouksen esityslistan laatii puheenjohtajisto ottaen huomioon alla kohdassa 12. todetun. Esityslista toimitetaan kirjallisesti tai sähköisesti hallintoneuvoston jäsenille kokouskutsun toimittamisen yhteydessä.

11. Esitysten valmistelu (sääntöjen 14 §, 16 §)

SOK:n säännöissä (16 §) on määritelty ne asiat, jotka hallitus valmistelee esitettäväksi hallintoneuvostolle. Sääntöjen 14 §:ssä on määritelty asiat, jotka hallintoneuvoston puheenjohtajisto valmistelee, ellei hallintoneuvosto ole määrännyt niiden valmistelua sen valiokuntien tehtäväksi.

12. Asioiden esittely

Hallituksen valmistelemat asiat esittelee hallintoneuvostolle hallituksen puheenjohtaja tai muu jäsen, konsernijohtoryhmän jäsen tai muu erikseen kutsuttu asiantuntija.

Muut kuin hallituksen valmistelemat asiat esittelee hallintoneuvoston puheenjohtaja tai tämän pyynnöstä hallintoneuvoston sihteeri, konsernijohtoryhmän jäsen tai muu erikseen kutsuttu asiantuntija.

13. Esteellisyys

Hallintoneuvoston jäsenten esteellisyyden osalta asioiden käsittelyssä noudatetaan osuuskuntalain 6 luvun 4 §:n säännöksiä.

Hallintoneuvoston jäsenen tulee itse jäävätä itsensä, mikäli hän on esteellinen.

14. Keskustelu ja päätös (sääntöjen 12 §)

Asian esittelyn jälkeen seuraa keskustelu. Puheenjohtaja johtaa keskustelua ja myöntää puheenvuorot. Kun puheenvuoroja ei enää ole, tai keskustelua ei ole tarpeen jatkaa, puheenjohtaja toteaa keskustelun päättyneeksi ja tekee päätösasioista lopullisen esityksen. Tarvittaessa hän tekee myös äänestysehdotuksen.

Äänestykseen otetaan pääehdotus sekä keskustelun kuluessa tehdyt, kannatetut ehdotukset lukuun ottamatta vaalia, jossa äänestykseen otetaan myös ne ehdotukset, joita ei ole kannatettu.

Hallintoneuvoston kokouksessa päätökseksi tulee se ehdotus, jota enemmistö on kannattanut, tai jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni. Suljetussa lippuäänestyksessä puheenjohtajan on huolehdittava tasatilanteen varalta, että hänen

äänensä voidaan osoittaa ratkaisseen asian. Esteellinen hallintoneuvoston jäsen ei saa kyseisessä asiassa osallistua keskusteluun, tehdä päätösehdotuksia eikä äänestää. Hallintoneuvoston järjestäytymiskokouksen vaaleja on käsitelty edellä kohdassa 6.

Asian käsittelyn päätteeksi puheenjohtaja toteaa hallintoneuvoston päätöksen.

Hallintoneuvoston kokoukset äänitetään, ellei hallintoneuvosto toisin päätä.

15. Hallintoneuvoston päätösten toimeenpano

Hallintoneuvoston päätösten toimeenpanosta vastaa hallitus, ellei hallintoneuvosto erikseen toisin päätä.

16. Hallintoneuvoston kokousten pöytäkirjat (sääntöjen 12 §)

Hallintoneuvoston kokouksesta laaditaan pöytäkirja, johon sääntöjen 12 §:n mukaan tulee merkitä läsnäolijat, tehdyt päätökset ja äänestykset.

Sääntöjen mukaan hallintoneuvoston kokouksen puheenjohtaja, vähintään yksi hallintoneuvoston siihen valitsema jäsen ja sihteeri allekirjoittavat hallintoneuvoston pöytäkirjat.

Pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

17. Luottamuksellisuus

Hallintoneuvostossa käsiteltävät asiat ovat luottamuksellisia.

18. Hallintoneuvoston oman toiminnan arviointi

Hallintoneuvostotyöskentelyn tehokkuuden ja jatkuvuuden takaamiseksi ja kehittämiseksi hallintoneuvosto huolehtii siitä, että sen toimintaa ja työskentelytapoja arvioidaan säännöllisesti. Arviointi voidaan toteuttaa esim. sisäisenä itsearviointina.